17.10.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: HE 174/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tässä asiassa.

Autoliitto kannattaa jakeluvelvoitteen alentamista vuonna 2023. Polttoaineiden hintatasolla on suuri merkitys kotitalouksien toimeentuloon sekä elinkeinoelämän kuljetuskustannuksiin. Tieliikenne on Suomessa henkilö- ja tavaraliikenteen tarpeiden kannalta elintärkeä, ja sitä kautta sen kustannusvaikutukset ovat koko kansantalouden kannalta merkittävät. Tieliikenne kattaa yli 90 prosenttia henkilöliikenteestä sekä lähes 90 prosenttia tavaraliikenteestä.

Esitys siitä, että vuosilta 2022 ja 2023 jakeluvelvoitteen alentamisen johdosta toteutumattomat päästövähennykset kirittäisiin kiinni vuodesta 2024 alkaen aiempaa suurempina jakeluvelvoitteen korotuksina sekä vuoden 2030 velvoitteen korottaminen 30 prosentista 34 prosenttiin ei ole tässä vaiheessa vaikutuksiltaan arvioitavissa ja siksi siitä päättäminen pitäisi lykätä myöhemmin tehtäväksi. Maailmanpoliittinen tilanne aiheuttaa polttoaineiden hintoihin sekä raaka-aineiden saatavuuteen suurta epävarmuutta eikä tulevaisuuden ennustaminen ole tästä syystä luotettavalla pohjalla.

Esityksen mukaan jakeluvelvoitteen nosto 28 prosenttiin jo reilun vuoden päästä vuonna 2024 vaikuttaisi dieselin pumppuhintaan noin 23 senttiä litralta. Esityksessä arvioidaan kuitenkin dieselin pumppuhinnan olevan korotuksen jälkeen polttoaineiden hintojen yleisen laskun vuoksi 1,9 euroa litralta. Hintaennuste vaikuttaa hyvin optimistiselta, sillä kukaan ei voi tietää, miltä polttoainemarkkina reilun vuoden päästä näyttää. On yhtä hyvin mahdollista, että dieselin hinta nouseekin korotusten jälkeen selvästi tänä vuonna nähtyjä ennätyshintoja korkeammalle. Tällä olisi kohtalokkaita vaikutuksia suomalaisten yritysten ja kotitalouksien talouteen. Vielä enemmän epävarmuutta on vuoden 2030 hintaennusteissa.

Suurta epävarmuutta on myös biokomponenttien saatavuudessa. Niukkuus raaka-aineista ja globaalin kysynnän lisääntyminen nostaa jakeluvelvoitteen täyttämiseksi tarvittavien biokomponenttien hintoja entisestään. Jakeluvelvoitteen nostamisen yhteydessä tulisi huolehtia siitä, että raaka-aineita on todellisuudessa saatavana ja, että niiden tuotannossa on riittävästi kilpailua. Aiemmissa lausunnoissa muun muassa merkittävät polttoaineiden jalostajat ovat esittäneet huolensa raaka-aineiden saatavuudesta.

Jakeluvelvoitteen korotuspäätöksiä tehtäessä tulisi arvioida uudestaan myös liikenteen verotusta. Polttoaineveroja sekä käyttövoimaveroa tulisi olla valmius alentaa liikkumiskustannusten nousun

Autoliitto ry
Hämeentie 105 A
PL 35
00551 Helsinki

Automobile and Touring Club of Finland
Hämeentie 105 A, P.O.Box 35
FIN-00551 Helsinki Finland

puh. /tel. +358 9 7258 4400
fax +358 9 7258 4460
e-mail: autoliitto@autoliitto.fi
www.autoliitto.fi

trade reg. no FI02010093
reg.ass.no 108558
domicile Helsinki

hillitsemiseksi. Myös siirtymää vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivaan autokantaan tulisi kiihdyttää aiempaa vaikuttavammilla tuilla.

Päästöjen vähentäminen on erittäin tärkeä asia, mutta Suomen ei pidä luoda varsinkaan tässä maailmantilanteessa itselleen tiukempia tavoitteita kuin mitä Euroopan unioni meiltä edellyttää ja mihin keskeiset kilpailijamaamme ovat sitoutuneet. Suomen on huolehdittava omasta kilpailukyvystään sekä yritysten ja kansalaisten toimeentulon edellytyksistä.

Lopuksi

Jakeluvelvoitteen alentaminen toteutettiin nopean ja suuren polttoaineiden hinnannousun haittavaikutusten torjumiseksi. Tässä esityksessä esitetään nyt jakeluvelvoitteen nostoa tulevina vuosina ja arvioidaan sen vaikutuksia kuluttajahintoihin. Maailman energiamarkkina on poikkeuksellisessa kriisissä, eikä tulevaisuuden ennustaminen ole mahdollista esityksessä tehdyllä tavalla. Kukaan ei pysty sanomaan mikä on fossiilisten polttoaineiden tai biokomponenttien hintataso 2024 vuodesta 2030 puhumattakaan. Sanomattakin on selvää, että kymmenien senttien, jopa 50 sentin hinnannousu, muun negatiivisen hintakehityksen lisäksi aiheuttaa kotitalouksille ja yrityksille merkittäviä toimeentulovaikeuksia. Tästä syystä julkisessa taloudessa pitää varautua riittäviin tukitoimiin haittavaikutusten torjumiseksi tai suunnitelman täytäntöönpanoa pitää nyt lykätä ja sen toteuttamista tulee arvioida siinä vaiheessa, kun näkymä energiamarkkinoilla on selkeämpi.

Kunnioittavasti,

Pasi Nieminen

Autoliitto Ry